

Izhaja

vsak četrtek, ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predp. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inzerate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovec,

Vetrinjsko obmestje štev. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXIV.

V Celovec, 7. decembra 1905.

Štev. 49.

Narodni greh.

(Dopis z dežele.)

Leto se bliža proti svojemu koncu, treba je, da pogledamo malo nazaj, kako je kaj bilo z nami koroškimi Slovenci, ali smo kaj napredovali? Da, smo napredovali, toda lahko bi še bolj, ko bi ne imeli toliko narodnega greha na sebi, ali, rekel bi, ko bi ne bili tako malomarni v narodnem oziru.

Marsikateri Slovenec mogoče poreče, kaj pa je to: „Narodni greh?“ Le počasi, dragi bralec, kar sedaj ne moreš umeti, ti bom dokazal v teh mojih skromnih vrsticah s svojimi lastnimi izkušnjami, in rekel boš, da, ima prav, to je gola resnica. Če bi mi Slovenci bili manj malomarni in popustljivi, bi tudi naši nasprotniki ne mogli tako pometati z nami. Mi bi bili gospodarji na svojih lastnih tleh, in ne bi bili hlapci in sužnji nasprotnikov.

Toda kaj se bomo čudili temu, ko jim vendar mi damo orožje v roke, s katerim nas bijejo. Pogledajmo, kako kaj rabimo svoj materni jezik? No, doma se ga še ne sramujemo, toda kakor hitro pa pridemo med svet, v kako mesto ali trg, že začnemo žlobudrati hvalisano nemško mešanico in večkrat se ž njo osmešimo pred celim svetom. Če se pozdravljamo, moreš večkrat čuti besede: gut morgen, fitihot, serbus, gutnomt itd., lepe slovenske pozdrave čuješ pa le redko.

Ravno tako je z nami, kadar gremo v trgovine ali gostilne. Namesto da bi pozdravili in zahtevali blago v svojem jeziku, čuje se zopet samo nemško, in večkrat se niti ne zmenimo, da nam prodaja trgovec, kakor na pr. namesto Ciril-Metodove kave, svinčnikov, vžigalic itd., vse drugo. Slovenci, zapomnite si enkrat za vselej, da povsod, v vsakem poštnem, davčnem, železniškem ali občinskem uradu v slovenskem kraju govorite le slovensko, kajti vsak uradnik mora znati naš jezik, ker se najdejo še tupatam ljudje, ki ne znajo nemško, in hvala Bogu tudi še taki Slovenci, ki neustrašeno zahtevajo, da se ž njimi občuje v njihovem materinem jeziku. Ne mislite na neslanosti zagriženih nasprotnikov, kakor da nemško bolj zastopijo itd., ne, to je puhla fraza, in ako vam kdo poreče: „Saj vendar znate nemški,“ takemu povejte v obraz: „Če tudi znam deset jezikov, to vas nič ne briga, z menoj govorite slovensko.“

Pa mi zopet mogoče kdo poreče, zakaj pa imajo v železničnih vozovih vse jezike, samo slovenskega ne opaziš nikjer? Da, res je, posebno na južni železnici. Tudi temu smo mi sami mnogo krivi, ker se bojimo zahtevati, kar nam gre, in se sploh ne upamo pokazati, da smo Slovenci. Človek bi res mislil, da Slovincem ni nič prepovedano. Veliko pa nam škodijo tudi naši odpadniki nemčurji. Vselej, kadar se gre za kako pravico Slovincem, se oglašijo liberalci, da to ni treba in se pridružijo Nemcem, ki nam itak nič ne privošči, in zopet ostane Slovincem brez pravice. Samo to mu ostane, da sme plačevati.

Kako stoji z nami v občevarju sploh, moremo tudi tu zopet opaziti malomarnost, da tako radi pravimo: saj je vse eno. Ne, ni vse eno! Zakaj pa drugi narodi rabijo povsod svoj materni jezik prej kakor drug. Pogledajmo, če pride na pr. Nemeč med Slovence, dasiravno ve, da se nahaja med Slovenci, govori vendar svoj jezik. Ker slovenskega ne zna, mi poreče kdo. Seveda ne zna. A kaj se godi Slovincu, če pride med Nemce? Rad ali nerad mora govoriti nemško, ker ga drugače ne razumejo. A večkrat, dasiravno zna Nemeč slovensko, ne govori slovensko, ampak svoj jezik, ker mu je ljub in drag, kar je dokaz, da ima srce za svoj narod.

Sploh na Koroškem ni nič nenavadnega, da večkrat Slovenci med seboj kramljajo nemško in deset Slovincem govori zaradi enega Nemca nemško. Ko bi mi Slovenci bili odločni, bi se pa morali Nemci učiti naš jezik, ako bi hoteli z nami občevariti, kakor se moramo mi in bilo bi drugače. Zatorej, dragi Slovenci, sklenimo: od danes naprej nobene nemške besede več v nobenem uradu in sploh nikjer, koder ni neobhodno potrebno. Proč z narodno malomarnostjo!

Sklenimo pa tudi odpraviti vse nemške napise na hišah, gostilnah, trgovinah, kažipotih. Da, celo v cerkvi imamo mnogo nemških napisov. Vemo za cerkev v čisto slovenski župniji in celo narodno probujeni, kjer se nahajajo nemški napisi: „Opfer für die Kirche, in več drugega. Pa tudi, ako stopiš kje na kako pokopališče, zdi se človeku, da so tu pokopani sami Nemci, in treba se nam ni čuditi, da marsikateri tujec vpraša, ali so tu Nemci. Pogledajmo na druge kraje, ali bomo videli tam drugih napisov kakor domače? Ne, in samo pri nas Slovincih naj bi trpeli take spakedrane napise in

celo naših rajnih ne pustimo pri miru z našim nemčurštvom. Proč ž njim!

Grešimo pa tudi, ko pišemo pisma in dopisnice in napravljamo samo nemške naslove v slovenske kraje. Nespamet! Dasiravno že napravimo slovenski naslov, mora vendar biti še nemščina zraven, ko napišemo nemško ime zadnje pošte. Velikokrat se je že primerilo piscu teh vrstic, da je dobil od izobražencev in naših voditeljev pisma, kjer je bilo napisano nemško ime pošte! Zatorej, dragi Slovenci in Slovenke, izobraženci in sploh vsi, prosim vas, ne napravljajte nemških naslovov oziroma napisov, ter tako zatajite svoj lastni narod, ampak pokažite vsemu svetu, da ste zavedni Slovinci, in odpravite narodno malomarnost in popustljivost. Tako tudi ne bomo več narodno grešili in tudi nam bodo zasijali lepši časi!

Kaj pa je z našimi časniki? Ali jih podpisamo z dopisi, z naročnino itd.? Mi koroški Slovenci imamo sicer naš edini list „Mir“. Res, zadnji čas smo začeli mu pridno dopisovati, ali rečem lahko, da bi mogli še več. Koliko vasi je še na Koroškem, da se celo leto nič ne sliši o njih. Pogledajmo pa nasprotno, — vse dobiš od njih: če kdo zvrne voz slame, ali če se šolarji stepejo, ali če vzame veter pijancu klobuk, in še takih vesti, da niti pomena nimajo. Veliko bi se moglo pisati v naš „Mir“, a smo zopet premalomarni in popustljivi in se radi izgovarjamo, da bo že kdo drug, ni treba. Tam zopet kdo poreče: ne znam, nisem navajen itd. Posebno ti slovenska mladina vadi se v dopisovanju in piši kratko, jedrnato in ne preveč osebno. Vsaka novica bo dobro došla in naš „Mir“ jo bo z veseljem priobčil novico, ki jo je spisal slovenski fant ali dekle. In ne bojte se naših nasprotnikov, ki vas zaradi tega napadajo, ko vidijo, da smo na pravem potu, ako bomo vrgli od sebe narodno malomarnost in popustljivost in tudi ne bomo več grešili zoper narod!

Pazimo pa tudi, da kadar naročimo „Mir“, ne pozabimo tudi plačati naročnine naprej, kakor je sploh navada pri vseh časnikih, in ne podpisajmo slabih časnikov. Storimo nasprotno, povejmo ljudstvu o njih škodljivosti in pridobimo vsi dosežani naročniki našemu vrlému listu „Mir“ vsak po enega naročnika. Pomislite, dragi rojaki, vrli Slovenci koroški, kakšna lepa armada bi nas bila, ko bi vsak po enega ali dva nova naročnika pridobil.

Podlistek.

Koroške pravljice.*

(Zbira dr. Jan. Arneja.)

I. Iz celovškega kraja.

8. Vetrinj.

a) Kako je „Kloster“ nastal.

Kako je ta samostan, ki ga imenujemo „Bitrinj“ (piše se navadno „Vetrinj“) ali „Kloster“ nastal, o tem pripoveduje stara povest tako-le:

Bil je na Koroškem nekdanj, ko so še pri nas Slovenci na gosposvetem polju sami si volili svoje vojvode, nek vojvoda, ime mu je bilo Bernard.** Njegovi ženi bilo je ime Kungota, bila je plemenitega srca in plemenite krvi. Imela sta edinega, samega sina, ki mu je bilo ime Brunon; ta pa je, namesto da bi hotel po očetu nastopiti vladarstvo, rajši zapustil posvetno življenje in je vstopil kot menih v samostan šentpaveljski.

Imel je pa nadvojvoda Bernard tudi brata. Ta je še mlad umrl in je zapustil sina v nežni mladosti, temu bilo je ime Henrik. Bernard je sedaj Henrika posinovil, da bi imel naslednika in dediča. Pa tudi s to nado se je prevaral: Tudi Henrik se je že v mladih letih odločil, da zapusti svet in gre v samostan.

* Blagovoljni prineski naj se pošiljajo zbiralcu pod naslovom: Dr. Jan. Arneja, c. kr. suplent, šolska ulica 20. Celovec.

** Bernard Sponheimer, ki je umrl l. 1148.

Bilo je to tako-le: Ko je prišel v krepkejša leta, napotil se je v glavno mesto francoske dežele, v Pariz. Tam je bila namreč visoka šola, ki je slovela tedaj po vsem svetu. Tja je šel, da bi si izpopolnil viteško naobraznost s potrebno vedo. Ko je prišel v Pariz, šel se je najprej poklonit kralju — tedaj so še Francozi imeli kralje, sedaj pa je tam že dolgo let republika. Francoski kralj se je junaškega mladeniča razveselil. Tudi kraljica in vitezi na kraljevem dvoru so Korošca prav prijazno sprejeli. Nazadnje ga je pozdravila tudi kraljeva hči, lepa mlada princezinja.

Ker so ravno pripravljali na borišču takozvani „turnir“, tako so namreč imenovali tedaj borjenje z orožjem za stavo in čast, povabili so tudi koroškega kneza, naj se tega boja udeleži. In vojvodič ni odlašal. Ker pa je bila tedaj navada, da je vsaka gospa in gospodična si izbrala svojega viteza, ki se potem takorekoč ni boril samo za svojo čast in slavo, ampak tudi za njeno, zbrala si je kraljeva hči, kraljičina, za svojega bojevnika koroškega kneza.

Marsikateri francoski vitez je že računil, kako bode mladega grofa Henrika Šponhajmskega vrgel na tla; bil je namreč naš mladenič šibek in slaboten. Pa ta ni nikogar klical v boj, čakal je mirno, da drugi njega kličejo. Prišla je naposled vrsta tudi na njega in naš Korošec je stopil na borišče, priklonil se na vse strani in nastavil je sulico. Ko sta z močnim nasprotnikom, ki je bil velik, krepk človek, zagnala konje drug proti drugemu in ko sta treščila vkup, prekucnil se je Francoz pri prvem sunku na tla. Sedaj je pa tudi Henrik stopil s konja in bila sta se z meči, in tudi tu je Francoz

bil slabši in je podlegel. Drugim je to vzelo kar ves pogum in s strahom so stopili proti Korošču v boj in so zaporedoma vsi podlegli. Kot zmagovalcu mu je kraljičina obesila okolu vratu zlató verižico, okrašeno z dragocenimi kameni in s kraljevo podobo.

Na to se je začelo v kraljevem gradu gostovanje in ples. Med plesom je pa naenkrat začelo v bližini grada goretí. Brezsrčni francoski vitezi in grofje so plesali naprej, naš Korošec pa je pustil veselico in šel siromakom pomagat. Rešil je, kar se je rešiti dalo, in s svojo navdušenostjo je pripomogel, da se je požar ugasil. Ubogim pogorelcem pa je razdelil ves svoj denar, kar ga je imel, in naposled, ko ničesar ni več imel, in je videl ubogo vdovo z otroki, ki si nič ni rešila nego življenje, dal ji je zlató verižico s kraljevo podobo.

Vsi so hvalili plemenitega in srčnega junaka. Bili so pa tudi mnogi, ki so mu zavidali čast in pogumnost. Ko je po dokončanem delu od požarja hitel nazaj v kraljevi grad, sreča na stopnicah kraljičino, ki je že v strahu, da bi se mu ne bilo kaj zgodilo, prišla mu naproti. Zdaj mu je padlo v glavo, kaj da je storil, da je ubogi vdovi podaril zlató verižico, in opravičil se je pri kraljičini. Ta pa je bila sama dobrega srca in mu nič ni rekla hudega in mu je dala namesto verižice drugo, ki je na njej bila medalja, v katero je bil vdelan majhen košček sv. križa Kristusovga.

To pa je nekdo izmed nevoščljivcev videl in šel je mladega vojvoda tožit pred kralja in pred najvišje sodišče francosko, da se je shajal s kraljičino in tako omadeževal njeno pošteno ime. Njima niso hoteli verjeti, ko sta trdila svojo nedolžnost in

Zatorej na delo, vsi Slovenci in Slovenke, moške in žene, mladeniči in dekleta, da bomo z novim letom še bolj zadovoljni. Dasiravno smo letos marsikje dobro napredovali, mora biti v bodoče še boljše, kar je moja in gotovo vsakega poštenega Slovenca najiskrenejša želja. Koroški Slovenci, vstanimo iz narodnega spanja! Ne nazaj, ampak krepko po začetni poti naprej!

Narodna šola

v Št. Jakobu v Rožu na Koroškem.

(Konec.)

Bodočnost naše narodne in gospodinjske šole.

Pri vsakem večjem podjetju je najvažnejši odgovor na vprašanje: Se bode-li izplačalo? Je-li vredno tolikih žrtev in tolikega truda, in ali mu je zagotovljena bodočnost?

Da je naša narodna in gospodinjska šola vredna tudi največjih žrtev, sem menda pač dovolj že izpričal v prejšnjih člankih, ki dokazujejo potrebo imenovane šole za Št. Jakob in njeno korist za celo Koroško. Menim namreč, da rešitev precejšnje panoge slovenskega naroda, ki je v največji nevarnosti in se že potaplja v morju nasilnega ponemčevanja, mora pač vsakemu le količkaj še živemu Slovincu biti dovolj važna zadeva, da i on zanj žrtvuje in jo pomaga izvršiti! S tem nikakor ne trdim, da bo šentjakobska narodna šola že sama rešila Korošce narodne smrti — jaz trdim le, da ta šola bode gotovo rešila Št. Jakob v Rožu in okolico — in ta šola bode tudi jako mnogo in največ pomagala, da se Slovenci na Koroškem ohranimo. Ali mar že to ni vzroka dovolj, da zastavimo vse svoje moči ter ne odjenjamo, dokler ne bode stala in delovala narodna šola v Št. Jakobu v Rožu?

Čakati na ono radikalno sredstvo, ki bode nas koroške Slovence čisto gotovo rešilo ponemčevanja, se mi zdi isto, kakor vvesti se prav široko za poln literček in se tolažiti: Ko se bode na Dunaju predejal sistem, tedaj

„Vremena Korošcem bodo se zjasnila, jim lepše zvezde kakor zdaj sijale!“

Priležno je to res in tudi dober kup — je pa to tudi narodno in je li to sploh moško — to je drugo vprašanje.

O tem ni prav nobenega dvoma: naša narodna in gospodinjska šola je vredna, da zanj žrtvujemo prav mnogo in da zanj zastavimo vse svoje moči! — Kako je pa z njeno bodočnostjo? Lahko rečem, da ga ni drugega kraja na Koroškem, ki bi bil za narodno in gospodinjsko šolo bolj ali tudi le enako pripraven, kakor je Št. Jakob v Rožu — in da nikjer drugod bodočnost imenovane šole ne bi bila tako osigurana, kakor ravno tukaj. To pa iz sledečih vzrokov:

1. Tukaj v Št. Jakobu smo skozi 10 let imeli slovensko šolo in imamo še sedaj tri slovenske razrede, v katerih je 166 šolarjev. V sled tega otrok za našo narodno šolo ne bode primanjkovalo — in šolo lahko otvorimo z najmanj tremi razredi.

odločili so, da naj Korošec dokaže svojo nedolžnost s tem, da se bori brez vsega orožja z divjim levom. Če se mu posreči leva premagati, tedaj mu verjamejo, da je nedolžen.

Tri dni so mu dali odloga. Ta čas je Henrik napravil svojo oporoko in je pisal svojemu stricu, vojvodu Bernardu, ki je stanoval navadno v Brežah*, domov, kaj se je zgodilo in kaj ga čaka. Prosil je tudi francoskega kralja, da bi ostro sodbo že zaradi svoje hčere prekljal, a ta ga ni uslišal.

Ko mu tako nikdo ni prišel na pomoč, zatekel se je zadnjo noč pred bojem k Devici Mariji. Pokleknil je in pobožno molil vso noč. Proti jutru pa se mu je prikazala kraljica nebeska in mu je obljubila svojo pomoč. Okrepčan in navdušen je vstal in pogumno se je podal zjutraj v boj z levom.

Oblekel se je sam v lepo belo obleko in okolu vratu si je dal kraljičino verižico s koščkom sv. križa. Svojim služabnikom je ukazal, da ga naj spremijo na bojišče čim lepše ko mogoče oblečeni.

Na bojišču se je že bila zbrala po odrin in klopeh velika množica Francozov in Francozinj, ki so hoteli vsi videti, kakšnega se bode koroški vojvodi pokazal v tem boju. Še po oknih in hodnikih in celo po strehah bližnjih hiš je bilo vse polno ljudi.

Ponosno in pogumno se je ozrl naš Korošec okoli; vse je bilo tiho in črno oblečeno, samo on in njegovi slugi so bili praznično napravljeni. Pa to mu ni vzelo poguma.

* „Korotan“, kakor se je tedaj imenovala koroška vojvodina, je bil jako velik, segal je od Donave do Jadranskega morja, od Tirol pa doli do ogrske meje. Glavno mesto vojvodine so bile tedaj Breže.

2. Prostor, katerega smo za narodno šolo odbrali in tudi že kupili, leži tako ugodno, da bode to šolo brez posebnih težav moglo obiskovati mnogo otrok tudi iz sosednjih župnij.

3. Po novi železnici ima Št. Jakob železnično zvezo v Zilsko dolino, s Celovcem in tudi s Kranjsko. Kako lahko bodo gojenke prihajale v internat in v gospodinjsko šolo iz cele Koroške, Kranjske in Štajarske. Od glavnega kolodvora v Podrožčici bode šola oddaljena le pol ure peš hoda.

4. Pri veliki požrtvovalnosti naših kmetov ne bode težko dobiti za gospodinjsko šolo potrebnega polja. Za slovensko šolo damo in storimo vse — tako se jih je izjavilo že več; dosedanje žrtve pa pričajo, da jim je resnica.

Tako imamo vse ugodnosti. Upamo, da

5. ne bodo izostali potrebni prispevki rodoljubnih rojakov, ker brez te 5. ugodnosti bi bile vse druge brez vsake vrednosti.

Matej Ražun,

župnik.

Koroške novice.

Odkupnina za božične in novoletne častitke. V sedanjem času je pač že navada, da mora človek, ki ima le količkaj „manire“, pošiljati svojim sorodnikom, znancem in prijateljem ob raznih praznikih celo vrsto častitk in voščil. Ako pomislimo, da se zato rabijo največ razglednice, založene po nemških ali židovskih tvrdkah, in da ima poleg tega dobiček edino le c. k. poštna uprava, ki nam je tako pravična, da ne dobimo od nje najmanjše dvojezične tiskovine, potem pač nimamo povoda, ogrevati se za podporo takih naših prijateljev. Da se pa ne zamerimo svojim dobrim prijateljem in znancem, predlagamo sledeče: Vsak koroški Slovinc, ki bi sicer pisal celo vrsto božičnih in novoletnih razglednic, naj se odkupi v korist šentjakobske narodne šole. Najmanja odkupnina je 1 K. Ker se pa piše navadno več, bi 2 K ne bili preveč. Denar naj se pošilja naravnost g. župniku Ražunu, ali pa našemu uredništvu, in to kmalu, da se imena priobčijo v listu še pred prazniki.

Miklavžev večer, ki ga priredi naše delavsko društvo v nedeljo, dne 10. t. m., v rokodelskem društvu, bo gotovo nudil vsem udeležnikom dovolj zabave. Tamburanje, petje, igra, nastop Miklavža z vsem svojim nebeskim in peklenkim spremstvom, to je spored, pri katerem dobi gotovo vsakdo nekaj, kar ga zanima. Posebno pa opozarjamo na šaljivo loterijo, katera bo imela petdeset dobitkov, med katerimi jih je nekaj prav lepih in precejšnje vrednosti. Listki za loterijo se bodo prodajali dva za 10 vin., kar je gotovo zelo po ceni. Ker vnanja pevška društva niso še dosedaj naznanila svojega sporeda, jim tem potom javljamo, da se bodo njih nastopi uredili pred začetkom sporeda. Ravno tako pa prosimo še enkrat vso ono gospodo, ki želi svojim prijateljem in znancem podariti kak „Miklavžev dar“, da ga izroči vsaj zvečer pri blagajni, da ga potem Miklavž pri razdelitvi daril odda dotičniku. Slovenske družine z otroci naj pripeljejo svojo deco s seboj, ker je zanj Miklavž tudi pripravil lepih in sladkih daril. — Večina dvorane

Sedaj so spustili leva iz zverinjaka na borišče, ki je bilo ograjeno z velikim plotom, da ni mogel lev preskočiti ograje in planiti med gledajoče ljudi. Lev počasi koraka in gleda okoli sebe. Ko je zagledal mladega nasprotnika, grozovito zarjove in se zakadi proti njemu.

Pa Henrik zdihne k božji Materi pomočnici, prime leva za prednje tace in ga prevrže na tla, da se je prekucnil. Ves prestrašen se mu je lev začel prilizovati kot pes in mu je lizal roke ter mu je mirno sledil nazaj v zverinjak, kamor ga je naš knez zapeljal in ga je spet zaprl.

Vse ljudstvo se je veselilo, da je Henrik leva tako srečno in lahko premagal. Kralj pa je pogumnemu junaku ponudil svojo hčer za ženo. Ta pa spregovoril: „Rad sem videl tvojo hčer, to je res. Vendar sem se pa vsemu svetu odrekal, odkar se mi je prikazala sveta Mati božja. Veseli me, da se je nedolžnost tvoje hčere s tem dokazala.“ Poljubil je roko kraljičini, kralju in kraljici ter je vzela od njih slovo. Drugi dan pa je že bil oblečen v belo obleko menihov cistercijenzov.

Henrik je med menihi pobožno živel in je postal s časom celo njih opat. Stric Bernard in njegova žena pa nista mogla pozabiti svojega nečaka. Preprosila sta ga, da se je z množico menihov preselil nazaj na Koroško. Tam je ustanovil nov cistercijenski samostan blizu Celovca in ga je v spomin svoje zmage nad levom imenoval latinsko: „Sancta Maria de Victoria“,* iz česar je nastalo ime Vetrinj in nemško Viktring.

Tako pripoveduje o ustanovitvi vetrinjskega samostana star zapis vetrinjskega meniha. Bržkone

* „Victoria“ pomeni slovensko „zmaga“.

bo izpolnjena s stoli, ki bo imel vsak svojo številko. Vstopnina bo različna: Sedeži prvih štirih vrst so po 80 vin. in se oddajajo že naprej, oziroma se ohranijo za one, ki jih naroče. Zato prosimo one, ki reflektujejo na te sedeže, da nam naznanijo, koliko sedežev naj se ohrani zanje. Drugi sedeži so po 50 vin., stojišča pa po 30 vin. Pot med sedeži mora ostati prosta. — Posebna vabila so se pravočasno razposlala. Ker je čisti dobiček namenjen blagajni našega prepotrebnege društva, se nadejamo tem večje udeležbe. Na vsak način mora biti dvorana rokodelskega društva zasedena do zadnjega kotička. Pridite torej in porazveselite se z nami! — Začetek je točno ob pol 8. uri zvečer.

Koroško nemštvo v grozni nevarnosti. Poslanec Steinwender je v državnem zboru interpeliral zaradi imenovanja nekega Slovenca poštnim revidentom za zgornjekoroški poštni okraj. Okraj je popolnoma nemški, in sedaj pa — o groza — slovenski uradnik! Najbrž bo ta edinec pohrustal s kožo in dlako vred vse tisoče nemškega prebivalstva! Tu se res jasno vidi, kak strah imajo Nemci že pred enim Slovincem! Kak polom bi pa bil, ako bi vsi koroški Slovenci stopili odločno na noge! Nemci bi se potemtakem morali skriti kakor miši po luknjah! In „wir fürchten Gott und sonst Niemand!“

Sila kola lomí, si mislijo naši Nemci, in zato bo nemška ljudska stranka sklicala v kratkem veliko skupščino, kjer se bo govorilo o volilnem vprašanju. „Freie Stimmen“ prinašajo v zadnji številki že članek, iz katerega zveni obupen klic po „edinosti med nemškimi strankami“, seveda med „freieitlich in volkstreu“; izključene so krščanske stranke. Iz vsega članka pa je razvidno, da Nemci nikakor ne mislijo na pravično volilno reformo, kajti ohraniti hočejo svoj „Besitzstand“; to se pravi za nas koroške Slovence: „Ako bi po pravici morali še več dobiti, vam ne damo nič!“ Upajmo, da se bodo ti gospodje sedaj vendarle zmotili.

Kako se pišejo uradni zapisniki. Vsak nam bo rad priznal, da je zapisnik o učiteljski konferenci — uradni zapisnik. Vsak bo tudi rekel, da se mora tak zapisnik sestaviti tako, da odgovarja resnici. Ravno tako bo vsak potrdil, da zasluzi tak zapisnikar, ki vedoma in hote postavi v zapisnik nekaj, o čemer se ni govorilo, neki poseben naslov. In tako se je nekje na Koroškem v učiteljski konferenci določevala šolska molitev. Sklenilo se je, da se moli „očenaš“ in „češčena Marija“. Zapisnikar pa je zapisal v zapisnik, da se je sklenilo: „Pred poukom ‚očenaš‘, po pouku pa ‚češčena Marija,‘ molitev, ki je otrokom nerazumljiva in torej nepedagogična.“ Pripomnimo naj še, da je ta učitelj-zapisnikar pred kratkim odpadel od katoliške vere, pa ni prav vedel, kam naj bi pravzaprav „pripadel“, kajti okrajnemu glavarstvu je naznanil le „odpad“. Še-le, ko ga je glavarstvo opomnilo, „da nekam mora“, si je izbral — svojo novo vero. Taki „značajni“ moške imajo po mnenju deželnega šolskega nadzornika Palla in deželnega predsednika Heina gotovo „popolno zmožnost in sposobnost“ za izvrševanje učiteljske službe na Koroškem!

Čudni ljudje so res učitelji, večinoma vsi, na Koroškem. Kdor redno bere njihovo „Los von

so si to zgodbo pa menih več ali manj sami zmislili; latinsko ime „Victoria“ in nemško „Viktring“ (ljudje pravijo v resnici „Vitrin“) pa je samo predelano iz pravega slovenskega imena „Bitrinj“.

b) Kako so vetrinjski kloster zidali.

Ko so zidali vetrinjski „kloster“, je delo opatu teklo prepočasno. Zidovi so že stali, streha je bila gotova, samo ometati bi bilo treba zidove. Bilo je pa že sredi leta in laški mojster, ki je vodil delo, je rekel, da ne bode mogel biti do zime gotov, posebno ker je opat zahteval, da bi bil samostan na zunaj tako lep, kakor vetrinjska hiša v Celovcu. Opat pa mu je obljubil sto zlatov, ako bi delo vendar-le dovršil še do jeseni, da bi on s svojimi menihi lahko že čez zimo prebival v novem samostanu. Mojster se je dolgo obotavljal, nazadnje se je pa vendar-le zavezal, da bode delo čez leto zgotovil.

Delo je naglo napredovalo, ker je nagnal delavcev skupaj največ ko je mogel. Bati se je bilo samo, da bi ne prišla enkrat kaka ploha in bi velikih plasti še mokrega ometa ne oprala in ne bi pognala ljudi od dela.

Kadar je Lah čutil, da se bliža kaka nevihta, je vselej naglo zletel raz stavbe doli v bajto, kjer so imeli delavci shranjeno svoje orodje, in je on sam imel za-se kamrico. V to kamrico se je mojster pred vsakim hudourjem zaprl in vsakokrat je samo par kapljic štrknilo in megle so se takoj razšle.

Ostala je tako vedno lepa ura. Hitro se je zidalo in delalo, da je bilo prav veselje; ali kmetje v okolici nič niso bili kaj veseli. Bila je ne le pri Vetrinju, ampak po vsej celovski dolini taka vro-

Rom — all- und freideutsch“ glasilo „Kärntner Wochenblatt“, se ne more dovolj načuditi, kako strupeno znajo ti gospodje zabavljati zoper deželno-zborsko večino, ki jim noče izboljšati plač. Vse drugačni pa so, ako je treba delati poklone kakemu nemško-nacijonalnemu agitatorju ali kandidatu zunaj na deželi. Tu si krivijo hrbte, da se je bati, da ne bi se jim zlomili. Pri volitvah pa agitirajo z vsemi mogočimi sredstvi za kandidata večine. Nam se ne zdi stvar nič drugačna, kakor smešna, kajti smejimo se ji, kakor dobro dresiranemu, izstradanemu psičku, ki skače ubogljivo črez palico.

Koroška deželna razstava. Prošli ponedeljek se je celovška trgovinska zbornica posvetovala o prireditvi deželne razstave. Izvolil se je pripravljalni odbor, ki naj bi se posvetoval o kraju in času razstave. V odbor, ki ima 9 članov, so bili voljeni seveda sami Nemci. Pač si lahko mislimo, koliko pravice se bo na tej razstavi odkazalo slovenskemu narodu na Koroškem in njegovemu jeziku!

C. kr. deželni šolski svet je imel 28. m. m. sejo, v kateri je bilo popolniti mesto kateheta na velikovski meščanski šoli. Za to mesto so se prijavili trije prosilci: dva Slovenca in en Nемец. Ker je pa knezoškofjski ordinarijat odklonil Nemca, je bilo pričakovati, da bo imenovan eden izmed obeh Slovencev. Toda glej čudo! Imenovan ni bil nihče in služba se iznova razpiše. Gosp. Palla in g. baron Hein! Vajina pravičnost je v resnici vsega občudovanja vredna. Da bi vama le ne ostala katerikoli kaka predebela kost v grlu!

Dvojezični napisi pri državni železnici so dali nekemu velenemškemu kričacu povod, da je napisal par vrstic v „Freie Stimmen“, kjer se povzdigne do gorostasne trditve, da Brnčani ne razumejo, kaj znači Brnca, temveč da vedo le za „Furnitz“. Nam se pač zdi, da bi se piscu omenjenega dopisa slaba godila na narodno zavedni Brnca, ako bi se drznil tamkaj javno izreči v enakem zmislju. Zavedni Brnčani bi mu že temeljito povrtali kosmata nemčurška ušesa, da bi mu Brnca še dolgo šumela po njih. — V istem dopisu trdi dopisnik, da g. župnik Einspieler v Podklostru pridiguje samo enkrat na mesec nemški, dasiravno je baje tri četrtine župljanov Nemcev, to se pravi, da te tri četrtine ne razumejo slovenski. No, mi smo pač prepričani, da zahajajo v narodnomešanih krajih po navadi le taki ljudje v cerkev, ki znajo in razumejo slovenski, dočim je takim ljudem, ki ne znajo ali nočejo znati slovenski, vsak kraj ljubši kakor pa cerkev. Da bi pa taki ljudje celo poslušali pridigo, je popolnoma izključeno, kajti njim je tudi najkrajša tih maša brez pridige — predolga ter se začne s povzdigovanjem in neha že pred zauživanjem. K tem spada menda tudi dopisnik. Za take bi bila pridiga, tudi nemška — bob ob steno.

Brata zaklal. Pred celovškimi porotniki je stal v soboto Janez Eberwein iz Repelj nad Pliberkom. Dne 10. septembra t. l. se je sprl s svojim starejšim bratom Ignacijem. Vzrok je bila menda nekaj ljubosumnost, nekoliko pa tudi že dalj časa obstoječa jeza med bratoma vsled domačih razmer. Imenovanega dne se je Janez nekoliko opil ter potem v prepiru s svojim bratom potegnil nož in ž njim večkrat ranil brata, da je le-ta po 23 urah

čina in suša, da je vsa trava in žito konec vzelo. Travniki so bili taki, kakor da bi bili sežgani. Kako pa tudi ne, ko vse poletje ni bilo kapljice dežja! Hodili so kmetje prosit za dež v Zakamen*, na Žihpolje in v Gosposveto, celo na sv. Višarje, pa vse vkup nič ni pomagalo.

Bila je pa pri stavbi neka delavka, ki je nosila zidarjem „mevter“ na odre. Ker je bila apneica blizu one bajte in je videla, kako pred vsako nevihto mojster v bajto leti, začelo se ji je to čudno zdeti. In ko je spet enkrat prihajala huda ura, skrila se je naša delavka trdo pri oni kamrici in je gledala v njo skoz špranjico. Ni še dolgo gledala skoz razpoklino, ko zagleda Laha, ki je bil prihitel, kako je v velikem kotlu mesil neko čudno zmes, pa mesil je s kolom ves čas v eno smer. Ni trajalo dolgo je grom prenehal in dežja spet ni bilo. Lah na to odide spet k delu, dekle pa steče v kamrico in začne ono zmes mešati s kolom v nasprotno smer. Huda ura se je povrnila, začelo je bliskati in grmeti, da je bilo groza in vsul se je dež kakor pri „gmem“ (občem) potopu. Laškega čarovnika (coprnika) pa je zadela strela na odru in ga je treščila doli, da se je ubil.

Vetrinčani še dandanes pomnijo tisto grozno sušo, ker od tistega časa tako hude še niso doživeli.

9. Turki v Vetrinju.

V starih časih, v tistih časih, ko so še Turki hodili, prilomastile so njih roparske čete tudi en-

* Zakamen ali Kamen je druga župnijska cerkev vetrinjske fars. Kamen in Vetrinj sta bili namreč v starih časih vsaka župnija za se, pozneje pa sta bili zedinjeni v eno samo župnijo.

umrl. Porotniki so ga z vsemi glasovi spoznali krivim uboja in sodišče ga je obsodilo na štiri leta ječe, poostrene vsako leto na dan uboja s temnico, trdim ležiščem in postom.

Požigalka. Neža Rahoner iz Spodnjih Tehantič se je hotela odpeljati s svojo hčerjo in sinom v Ameriko. Ker pa ji je v Bremenu zanjakalo denarja za vožnjo, pripeljala se je domov ter zažgala sosedovo hišo v misli, da bo pogorela tudi njena, in da bo na ta način dobila zavarovalnino, s katero bi se lahko odpeljala v Ameriko. Obtoženka je tajila, pa so jo porotniki le spoznali za krivo in sodišče ji je prisodilo osem let težke ječe.

Celovec. In zopet gre glas po deželi, da je nemštvo v mestu „lintverja“ rešeno. Tokrat pa ga je rešil veliki, slavnoznani kavalir, urednik nemškega tednika. Ta človeček, kojega — ič prav jasno kaže, da je res pristen German (!) in kojega Nemci pri gradnji mostu do Adrije prav pridno izrabljajo za pomožni material, je preteklo soboto dokazal, da je dosegel že višek vsenemške nadutosti. Lahko bi popisali cenjenim bralcem celi prizor, kako je imenovani — ič reševal germanijo in kako hrabrega se je izkazal, a ker bi to vzelo preveč prostora in ker smo prepričani, da pozna vsakdo častitih bralcev zajca in njega hlabro naravo, to popisovanje za sedaj opustimo. Pač pa polagamo gospodu — iču prav toplo na srce — prepričani smo, da nam bode za te nasvete jako hvaležen — naj stopi za nekaj časa gor v slovenske Rovte, da bode prihodnjič vedel, kako se je vesti napram damam. Da pa ne bode s svojo šepavo nemščino „provocijoniral“ po nemškem (!) Celovcu, bi mu svetovali, naj se da zašiti v staro medvedovo kožo ter to zimo prespi, kajti prepričan je lahko, da se spomladi probudi kot pristen „Njamac“. Za slučaj pa, da mu tevtovski gozdovi bolj prijajo, smo mu pripravljene kupiti karto „per zrakoplov“, za tja — za nazaj si bode gotovo prislužil z nabiranjem želoda. Za slučaj pa, da bi se mu slabo godilo, nam pa sme pisati, kajti mi smo pripravljene ustanoviti še eden „berašč“ klub, v katerem se bode nabiralo zanj, samo da se nemščini bolje priučí. Zdaj pa, ko smo mu dali toliko lepih nasvetov, nam ne sme zameriti, da mu zatrdimo in prisegamo, da se bode pela slovanska pesem v Celovcu, in naj si bo, kjer hoče, tudi potem, ko bode prišel g. — ič kot pristen „Njamac“ nazaj.

Celovec. Čudimo se, da se je pri vsej važnosti dijaškega podpornega društva za naraščaj naše posvetne inteligence vendarle tako malo posojilnic do sedaj spomnilo tega društva. Podarila je društvu velikovška posojilnica 50 K, potem pa dravogradska 100 K; druge koroške posojilnice pa do sedaj še društvu niso naklonile — niti beliča. In med njimi je vendar nekaj takih, katere so kakor celovška, šentjakobska in posojilnica v Štebnu na Zili prav premožne. Upamo, da se bodejo te, ki so do sedaj zaostale, spomnile svoje dolžnosti vsaj sedaj ob računskem sklepu. — Tudi od marsikaterih rodoljubov pričakujemo, da se bodejo še oglasili s prispevki. Naglašamo opetovano, da naši dijakí trpe največjo bedo. Najmanjši svota, pri kateri more dijak še shajati in zraven tudi pridno študirati, je pri sedanji draginji v večjih mestih — 90 K na mesec; naši dijaki pa imajo po 20 K, po 30 K, k večjem 40 K

krat za Dravo gori iz Štajarskega. Ko so prišli do Grabštanja, so jo zavili proti Celovcu. Prišli so tudi v Vetrinj.

Menihi na njih prihod seveda niso bili pripravljene, ker so se kar naglo vzeli od nekod, in Turki so jim vzeli samostan in odnesli vse, kar ni bilo pribitega; menihe so pa vse poklali in pobili. Edino neki samostanski brat, ki je bil za „frbežarja“ (oskrbnika) v samostanu, ta je ostal pri življenju, ker je bil ravno tisti dan daleč nekje tam v Turju nadzorovat delavce v gozdu.

Ko se na večer ničesar ne sluteč povrne domov, pogledal je še prej po polju, kjer je našel vse v redu. Ker tudi delavci na polju, ki so želi ravno oves, niso opazili, kaj se je zgodilo. Ko pa pride v samostan, zagledal je vso nesrečo.

Pomagati tu nič ni več bilo. Bili so že vsi mrtvi. Bilo je pa tedaj ravno na predvečer Velike Gospojnice in menihi imeli bi tisti večer moliti velike „bildije“ ali „faléje“,* kakor pravijo pri nas ljudje, to je, veliko korskó molitev. In naš samostanski brat je pokleknil pred oltar in je prosil Boga prav ponižno in pobožno, da bi vsaj toliko prebudil še mrtve menihe, in je pustil še pri življenju, da bi nočoj pomolili skupni kor. In božja vsemogočnost je storila, da so samostanski očetje in bratje vsi oživelí in prišli vsak v svoj stol in so peli „bildije“. Tako so se opravile večernice pred Gospojnico tako slovesno, kakor vsako leto.

Ko je pa bila slovesnost in molitev končana, popadali so spet vsi razun brata frbežarja na tla in bili so mrtvi. Majar pa, ki je edini živ preostal,

* = lat.: vigiliae.

na mesec, in ker dandanes Slovenec nobene inštrukcije ne dobi, jim ne preostaja drugega nego gladovati! Pomagajmo jim! Vsakdo naj prispeva vsaj eno kronico! Dr. Arneje, podtajnik.

Beljak. Ker je škriatica popolnoma pnehala, se je začel v ponedeljek šolski pouk na vseh šolah.

Loče. (Roparski umor.) V noči od prošle sobote na nedeljo se je prigodil v našem kraju zločin, ki kaže, kako podivjanost je prinesla nova železnica s seboj v deželo. Delovodja Krištof Selan je izplačeval delavce. Nekako okrog 9. ure zvečer je odšel iz gostilne, kjer je izplačeval. Drugo jutro so našli Selana sicer še živega, pa s prestreljenim trebuhom in ranjenega z nožem. Prepeljali so ga v beljaško bolnišnico, kjer je umrl. Roparja sta bila dva. Eden je baje neki Dane Turkalj iz Hrvatskega, oba pa delavca pri novi železnici. Umorjenemu sta vzela denarnico s 400 K, nekateri pa trdijo, da z 800 K. Čakala sta Selana pred gostilno in obljubila nekemu fantiču 2 vin., če jima pove, kod je šel Selan. Otrok je povedal, in odrinila sta takoj za njim ter potem izginila. Zasedili ju še niso. — Če ne bo že kmalu železnica končana, bo Koroška res kmalu glede številnih zločinov prva med avstrijskimi deželami.

Št. Peter pri Grabštanju. Globoka hvaležnost nas sili, da se javno zahvalimo gosp. Janezu Šnedicu, bivšemu provizorju v Št. Petru, za njegov žé črez štiri leta trajajoče delovanje med nami. Zakaj kdor količkaj pozna tukajšnje razmere, mora pripoznati, da duhovniška služba v tej duhovnji ni ravno najprijetnejša. So izjeme, so tudi še dobri ljudje med nami, ali večina so pa le naši najhujši nasprotniki, katerim je duhovnik trn v peti. Tako so zadnjič v tisti lažnivi „Bauernzeitung“ z dne 17. listopada izlili nad g. provizorjem vso svojo jezo. Iskali so menda priložnosti, kdaj bi mu mogli kaj očitati. Ko pa je g. provizor 15. vinotoka t. l. imel o pokojnem posestniku Šolmanu nagrobni govor, tedaj so naši ljubi nasprotniki kar strmeli, ker jih je resnica menda le preveč bodla v oči; in izmislili so si, da je g. provizor rekel ob grobu, da je umrl zadnji kristjan v fari. In še druge neumnosti so pisali, kar pa se mi zdi že preneumno, da bi tukaj omenjal. Če ste tako prebrisaní, zakaj pa si niste bolj zapomnili besed, katere je g. provizor izrekel ob grobu? Mislili ste pa, da boste g. provizorja s tem dopisom užalili, pa ste se jako motili: on vas mora kvečjemu pomilovati zavoljo vaše grozne zaslepljenosti. Mi se pa tudi tolažimo z besedami Izveličarjevimi: „Oče odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo“. Namesto da bi g. provizorja zahvalili za ves njegov trud in dobrohotnost, pa mu izkazujete le grdo nehvaležnost. Nam pa, katerim je bil on črez vse ljub in drag in ki tudi spoznamo, da je skrbel neumorno za nas, ga bode ohranili v hvaležnem spominu. Bog mu plačaj. Želimo pa mu tudi iz vsega srca, da bi na novem mestu več veselja užival med svojimi farani. Vetrinjska župnija bo pa tudi kmalu spoznala, da ima pridnega delavca v svoji sredi.

Galleja. Poštno odpravníštvo na naši pošti se je podelilo tukajšnjemu poštnemu ekspeditorju Ernestu Teyrowskemu.

Sele. (Iz šole.) Izmed 107 letos všolanih otrok, obiskuje slovenski razred 68 otrok, torej dve

preskrbel je, da so se umorjenici črez dva dni slovesno pokopali. Ljudje pa, ki so hitro zvedeli o čudežu, zbralo se je k pogrebu teh mučnikov veliko tisoč.

V samostan so pa vstopili spet novi ljudje in kmalu je bilo spet toliko menihov, kolikor prej. In prejšnji brat frbežar je postal njihov opat.

Iz težaka postal milijonar. V Indianopolu je umrl Henri Schnull v 72. letu. Rodil se je v Westfaliju in leta 1850. je odpotoval v New Orleans ter imel s seboj le toliko denarja, kolikor je potreboval za potovanje. Po 73 dneh je dobil službo težaka in pozneje je pričel z malo pekarsko obrtjo, ki pa se je povečala in donášala milijone. Potem je ustanovil denarni zavod. Tako so mu milijoni narastli.

Kazen za berače v Holandiji. V prejšnjih časih so imeli za prosjake v Holandiji zelo radikalno sredstvo. Ako so katerega dobili na cesti, ki je bil še čvrst in zdrav, pa je beračil, odvedli so ga v izbo, v katero je tekla po neki cevi neprestano voda. V izbi je bila tudi sesalka, in če ni hotel berač utoniti, moral je naglo in naporno odstranjevati vodo s sesalko. Pravijo, da kdor je bil enkrat v dotični izbi, ni prosjačil nikoli več.

Kupujte národní kolek!

tretjini. To je za naše razmere na Koroškem lepo znamenje in dokaz, da je večina staršev docela že prepričanih, da je uspeh pouka v ljudskih šolah le na podlagi materinega jezika mogoč. Le tako naprej, Selani, ako želite, da se bodo vaši otroci za svoje prihodnje življenje kaj naučili.

Velikovec. (Odpad od vere.) Po svojem protiverskem obnašanju že v Ovbah znani učitelj Bohrer E., ki je od jeseni nastavljen kot učitelj V. deškega razreda, je odpadel od katoliške vere in pristopil k starokatolicizmu. Zakaj neki ne k protestantizmu, kot nemški veri, ker je tako navdušen hajlovec? Ali ni ta odpad posledica za odpadanje agitujočega učiteljskega lista „K. Wochenblatt“, ki ima skoraj v vsaki številki pozive za „Los von Rom“. Kako morejo šolske oblasti v katoliški deželi pripustiti, da imajo učitelji, ki poučujejo na katoliških šolah, tak list kot svoj stanovski organ. Gospod Palla in c. kr. deželni šolski svet, kje ste?

Št. Peter pri Velikovu. (Učitelj in šola.) Znano je še od volitev, kako je naš g. nadučitelj razpošiljal volilne oklice za Seifritza po otrokih staršem na dom. Svojo navdušenost za nemštvo pa kaže ta ljudski odgojitelj tudi na drug način. Ni še dolgo, ko je sedel v neki gostilni z nekim obrtnikom, domačinom šentpeterskim. Temu je v prepiru o narodnosti zabrusil v obraz: „Glej, kako je dobro, da znaš nemški.“ Toda obrtnik, kovač, mu jo je še boljše zasolil, češ: „Če bi samo to znal, kar ste me vi naučili v šoli, bi slabo izhajal.“ Torej toliko se naučijo otroci v naših šolah! Dobro je povedal istemu nadučitelju neki kmet, ki je hotel svojega sina poslati na kmetijsko šolo v Velikovec, pa ne zna nemški. Nato pravi g. nadučitelj: „Zato ga morate pa noter poslati, da se bo naučil nemški.“ „A tako,“ mu odgovori nevoljno, „vi se toliko hvalisate, koliko se otroci naučijo nemški, in sedaj šele naj hodi v Velikovec v ta namen.“ Zopet nov dokaz o naših modrih šolah in še bolj pameti naših nasprotnih učiteljev, ki si je kljub temu, da hodijo v kopeli, ne boljšajo.

Vogrče. Šola na Lipici je za tri tedne zaprta, ker je obolel v šolskem poslopju stanujoč otrok na oslovskem kašlju. Zaradi tega je nadštrideset otrok za cele tri tedne brez šole. Zakaj neki niso obolelega otroka premestili med boleznijo kam drugam?

Mizica. Dne 24. listopada je po dolgi mučni bolezni umrl g. Janez Sablatnik, nadlogar pri grofu Thurnu, kateremu je zvesto služil skoraj 40 let. Rajnik zapušča tri odrastle sinove prve žene in vdovo z enajstimi otroci, od katerih je le ena hči preskrbljena, namreč kot učiteljica v Črni. Rajnik je bil mirnega značaja in blag, skrben oče svoji družini. Mnogobrojna udeležba pri pogrebu je bila dokaz, kako zelo je bil rajnik priljubljen. Naj v miru počiva!

Jezerko. Naša župna cerkev je vsa na novo popravljena in izslikana. Slike so delo našega vrlega koroškega rojaka g. Petra Markoviča iz Rožeka, za kar mu tukaj očitno izrekamo svoje priznanje. Delo zares hvali mojstra, pri čemer pa se ne moremo načuditi nizki ceni. Posebno omenjam nad stranskim oltarjem sliko sv. Jurija, katera ima gotovo umetniško vrednost. Nad velikim oltarjem je naslikano življenje župnega patrona sv. Ožbolta, nad Marijinim oltarjem pa beg sv. družine v Egipt. V oglih pod kupolo so slike štirih evangelistov, v kupoli pa godejo štirje angeli na oblakih slavo Gospodu. Precej, ko iz zvonika stopiš, vidiš iz kamna kapnika, kateri se nahaja tu v po domače Vernikovem posestvu, napravljeno duplino za Lurško Devico Marijo, ki je res poseben kinč župne cerkve. Na podlagi izvirne fotografije je g. Markovič vse res mojstrsko tako živo upodobil, da se človek, kateri je Lurd videl, čuti zopet tam. Slikanje cerkve se je moglo izvršiti le vsled darežljivosti nekaterih župljanov. Posebno pa se je potrudil naš neumorni g. Jernej Krč, kateremu se tem potom izreka očitna zahvala, kakor tudi g. Hoju, p. d. Verniku, kateri je kapnik napravljaj in dal še zraven za olepšavo cerkve lepo svoto. Vsekako pa priporočamo sl. občinstvu, posebno pa č. duhovščini, najtoplejše g. akad. slikarja Petra Markoviča iz Rožeka.

Iskrena prošnja.

Na kvaterno sredo, dne 20. decembra t. l., nameravamo v naši „Narodni šoli“ napraviti deseto božično slavnost. Da bomo mogli tudi letos naše otroke, ki so po večini otroci ubogih staršev, obdarovati s primernimi darovi, posebno z obuvalom in obleko, obračamo se zaupljivo do vseh slovenskih rodoljubov in rodoljubkinj z iskreno prošnjo, da bi tudi letos naše šolske mladine ne pozabili in nam blagovolili poslati blagohotnih darov v blagu, posebno pa v denarju. Ker nas pa od božične slavnosti loči le še kratek čas in ker imajo naše č.

sestre z nakupovanjem in prireditvijo darov za toliko otrok silno veliko posla, usojamo si prvi prošnji dodati še drugo ponižno prošnjo, da naj bi preblagi dobrotniki blagohotne darove blagovolili prav kmalu poslati. Za vso dobrotljivost se že v poprej presrečno zahvaljuje

vodstvo „Narodne šole“.

V Št. Rupertu pri Velikovu
dne 18. listopada 1905.

Vabilo

deseti slavnostni božičnici

ki se priredi

v „Narodni šoli“

družbe sv. Cirila in Metoda

v Št. Rupertu pri Velikovu

na kvaterno sredo, dne 20. decembra 1905 l.
ob 2. uri popoldne.

Spored:

1. Slavnostni govor, govori Bruner Micika.
2. Drugi govor. Gril Franca in Rodler Rozika.
3. Petje: „Božična.“ (P. A. Hribarjeva.)
4. Deklamacije: a) „Pri jaslih“ (Edlacher Amalija), b) „Novoletna“ (Künstl Tonček), c) „Bodimo veseli“ (Mesner Jurček), d) „Veselo dete“ (Vehovec Micika), e) „Božje dete“ (Limpouch Rezinka), f) „Sirota na sveti večer“ (Lasnik Katica), g) „Miklavž“ (Ravter Lipe), h) „Staro leto“ (pojo: Kramer Miklavž, Wutti Ožbolt, Kramer Fanica, Lipnik Katica, Jese Zofija).
5. Petje: „Dolenjska.“ (Poje 3. in 4. razred.)
6. Igra: „Sv. Alojzij“, uprizori 11 dečkov in 2 deklici.
7. Petje: „Božična“, Lavtizarjeva.
8. Igra: „V gospodinjski šoli“, uprizori 7 deklet.
9. Petje: „Venec narodnih pesmi“. Sestavil Fr. Kilmovec.
10. Razdelitev božičnih daril.

K obilni udeležbi vabi častite rodoljube in prijatelje slovenske mladine
vodstvo Narodne šole.

Društveno gibanje.

Podporno društvo organistov v Celju naznanja: Dne 22. p. m. se je vršila odborova seja v Grižah pri Celju. Sklenilo se je, da se da natisniti 600 komadov tiskovin za nabiranje podpor- nih udov, oziroma za prošnjo za podporo. Odbor je tudi pooblastil g. Bervarja, vodjo orgljarske šole v Celju; J. Škrabarja, organista v Grižah in F. Jarha, organista v Petrovčah, da priporočajo organiste za izpraznjene službe. Ako se jih več obenem oglasi, naj se priporočajo vedno v prvi vrsti le tisti, kateri so udje tega društva, dalje se naj gleda na to, ali je dotični prosilec zmožen opravljati službo, za katero prosil, in ako je lepega vedenja. Sklene se tudi, da se da obolemu, rednemu udu, kateri vsled bolezni dalje časa ne more opravljati svoje službe, mesečno 20 K. Ta določba velja tako dolgo, dokler o tem odbor drugače ne ukrene. Sklene se še, da si društvo naroči na list „Cerkveni glasbenik“ v Ljubljani, in naprosi dotično uredništvo, da bode sprejemalo društvene objave. Predsednik nato zaključil zborovanje z željo, da bi vendar enkrat vsi organisti pristopili k temu društvu. Ako kdo želi pristopiti, dobi natančneje pojasnilo pri tajniku Fr. Klančniku, organistu v Rečiški vasi na Paki (Štajarsko).

Dopisi.

V Gradec. Ni res, da bi bil podpisani kedaj iskal oziroma pridobil si renomé, da se „ne strinja“ z „reakcionarno“ politiko svojega očeta.

Milan Šuklje.

Od nekod. (Gledališkimi zborom.) Z veseljem je gledati narodno probujo koroške mladine, katera se jako lepo razvija. To posebno vidimo pri izobraževalnih društvih in pri zborih za izobrazbo namenjenih, kakor na pr. pevskih, tamburaških in gledaliških zborih. Nočem o tem vsem danes govoriti, omeniti moram le namen in osnovo gledaliških društev in zborov.

Neki prvobornik na polju slovenske koroške narodne omike je neki dejal, da bomo s tem, da napravljamo veselice z igrami, vzgojili same komedijante, proti kateremu izreku je treba odločno oporekati, ker nikakor ne temelji na podlagi zdravega narodnega mnenja. Da je gledališče tako zavrgljivo, tega nikdar ne smemo trditi, kajti gledališka umetnost je ena najstarejših in najbolj čislanih. Mi jo najdemo že pri starih Grkih in Rimljanih, pozneje tudi v srednjem veku in v najnovejših časih je prišla na neko stopinjo, katero moremo smatrati res za visoko. Potemtakem smem z vso resnico trditi, da se s predstavo iger družijo duševno razvijanje in omika.

S tem, da se predstavljajo narodne igre, se ljudstvu privede dogodek tako pred oči, kakor se je dogodil ali kakor bi se mogel vršiti, z ozirom na besede in dejanje, medtem ko si pri samem čitanju kake zgodbe nikakor ni mogoče iste tako živo predstavljati. Potemtakem razvidimo jasno namen naših gledaliških društev in zborov. Uspeh takih gledaliških predstav se še pomnoži, če so zvezane s petjem in narodno godbo, to je tamburanjem. Zaradi tega štejejo tudi ti dve umetnosti k prvim sredstvom narodne omike.

S pametjo se vselej več opravi kot z batom, pravi star pregovor, jaz pa še dostavim: z veselici bomo pridobili veliko več trdnih članov naše stranke, kakor s takšnimi shodi in takšnim pisanjem, kjer se kritizirajo naredbe nasprotnih strank, ali se pa celo robato udriha.

Tedaj vidite, da so gledališke predstave jako važen del narodne zabave in omike.

Zdaj pride zima, čas, kateri daje kmetskemu ljudstvu zaradi manjših opravkov priložnost se bolj vdati branju in izobraževanju. Mislim, da je ta čas tudi pripraven za uk in prireditve novih iger. Zaradi tega porabite ta čas, da se kaj lepega in koristnega naučite. Vsak zbor naj ima v prvi vrsti eno ali dve igri z radikalno narodno vsebino. Zraven teh naj se učijo še največ ko mogoče igre šaljive vsebine, ker so take za veselice najbolj pripravne. Žalostne naj se zaradi večidel težkih ulog bolj ali manj opuščajo, kajti pri teh je treba večje izobrazbe v gledališki stroki. Take pripravne igre ima v zalogi knjigarna A. Gaberšček v Gorici v obliki zbirke „Talijska“, katere je sedaj izšlo že okrog 20 snopičev, in se mora zaradi tega ta knjigarna v to svrhu vsem gledališkim društvom in zborom najtopleje priporočati.

Tedaj porabite čas ter se pridno učite in z veseljem boste gledali uspeh vaših predstav.

Rad. Drav.

Zahomec pri Zili. (Laž ima kratke noge!) Z ozirom na zadnjo št. „Mira“ z dne 16. t. m.: „Takšni so!“ poroča se nam iz narodnih krogov še sledeče: Izvedeli smo o nesramni ovadbi privandranih, zagrizenih hajlovecv na škodo našega obrekovanega visokošolca. Veselimo se, da je oni možiček (zgubljen ovca) pri obravnavi pred sodiščem v Celovcu tako klaverno pogorel. Da osvetimo, kake pokveke so te giftne krote (od nas vzgojeni, slovensko rojeni hajlovci), priča dejstvo, da je izjavil urednik beljaškega lista, da sploh ne sprejme od gori omenjenih nobenega poročila več. Tudi on torej, ki je vendar Nemeč, priznava s tem, da se jim ne sme verjeti, ali po domače rečeno: oni so navadni lažniki.

Sploh če se bode ta „compagnia bella“ tako obnašala, kakor do sedaj, utegne se jim marsikaj neljubega dogoditi. Obžalujemo le, da privandranec H. ni že dobil zasluženega plačila od mirnih domačinov. Sicer pa, če bode nastopal v šoli in izven šole, kakor do sedaj, mu mislimo povedati prihodnjic kaj natančnega. Razumel gospod z očali?

Posebno svarimo iste učitelje, naj ne uganjajo preveč, ker tudi mi vemo ceniti naš jezik in narod, ter ne bomo pustili, da bi nam potujčili našo lepo domovino. Z vso vašo „deutschfortschrittlich“ politiko nas ne boste več premagali. Odprle so se nam oči, in spoznali smo nevarnost, torej z večjim oporom bomo branili naš mili narod. Kdor je tepen, mora tepsti ali se braniti!

Ne bode nas več tujčin teptal!
Ne tlačil nas krvavo!
Naš rod bo tu gospodoval,
Naš jezik in naše pravo! itd.

Nasprotniki naj si zapomnijo, da mi slovenski Zilani ostanemo vedno kar smo bili, in če še toliko zagrizencev priplazi k nam, se bomo vedno znali zoperstaviti temu navalu.

A zdaj pa pozivljamo vse slovenske Zilane, da spolnujete tudi vi svojo dolžnost in nalogo kot taki, da ostanete zvesti narodu (po zgledu Čehov). Varujte pri vsaki priložnosti rodni značaj svoji majki zemlji ter bodite prepričani, da vam stojijo na južnem korenjaki na strani, kateri goré za narod in domovino. Ne vdajmo se! Ne vdajte se!

Književnost in umetnost.

Narodni koledar za leto 1906. Celjska „Zvezna tiskarna“ je izdala za prihodnje leto krasno opremljen koledar, ki pa zanima s svojo vsebino gotovo vsakogar ravno tako, kakor s svojo lepo vnanostjo. Uredil je koledar g. prof. Dolar. Poleg navadne koledarske vsebine in poučnih podatkov o pošti itd., nam letos res posebno ugaja bogati zabavni del. Pesmi, povesti in opis savinjskih planin s krasnimi slikami, — vsebina, ki bo vsakemu bralcu povšeči. Koledar toplo priporočamo. Nevezan stane 1 K, vezan 1 K 50 vin., po pošti 10 vin. več. Naroča se v „Zvezni tiskarni“ v Celju.

Bogomil Vošnjak: Na razsvitu. Ruske študije. Naslovni list risal M. Gaspari. Cena K 4.—, po pošti K 4:30. — Mladi pisatelj si je pridobil s

svojim prvim spisom „Spomini mladega potnika“, v katerem je opisal svoje potovanje po Italiji in Jutrovem, gotovo odlično mesto med slovenskimi pisatelji. V novi svoji knjigi opisuje svoje potovanje po Rusiji. Knjiga je zelo zanimiva in prepričani smo, da bode slovensko občinstvo seglo z največjim veseljem po njej, posebno sedaj, ko se vsakdo zanima za razmere v „revolucionarni“ Rusiji. Knjiga se naroča pri L. Schwentnerju v Ljubljani.

Roman „Nebesa“. Naprošeni smo objaviti: Prvo poglavje romana „Nebesa“ je zdaj dotiskano in je dobiti za ceno K 2— v zvezkih. Dobiti je pa tudi vezano v karmozinasto rdečo ali svetlo višnjevo platno za ceno K 2.40.

Ker je s tem prvim delom nekako zaključeno teoretično vprašanje o eksistenci nebes kot sedežu Stvarnikovem, se ta del zamore smatrati kot samostojno knjigo, ki napravi vezano jako dober vtis. O vsebini tega, velikih idej polnega romana, se že zdaj čujejo posamezni jako ugodni glasovi od strani književno izobraženih mož. A roman bo čimdalje tembolj zanimiv in je le od razširjanja prvega dela odvisno, da roman kmalu nadaljuje. Vezano prvo poglavje je prav prikladno tudi za božična darila. Naroča se pri upravi romana „Nebesa“ v Radovljici, Gorenjsko, bodisi v posameznih poglavjih ali tudi za več naročnikov skupno pod enim naslovom proti naročnini ali povzetju.

Rojaki! pohitite z naročbo prvega dela „Nebesa“, da zamore čim prej izhajati drugo jako zanimivo poglavje „Dokument“.

Dostavek: Okoli 400 gospodov, ki so prejeli prvi zvezek na ogled, zvezka niso vrnili niti se naročili. Ker upravi vsled tega v očigled sila visokim stroškom provzročila veliko gmotno škodo, so torej dotični gospodje naprošeni, naj čimprej blagovolijo doposlati naročnino za prvi del ali vsaj vrnejo zvezek nepoškodovan.

Slovinci, spominjajte se Velikovške šole!

Gospodarske stvari.

Črtice o govedarstvu.

(Piše Fr. Dular.)

V tisti deželi je blagostanje doma, v kateri napreduje živinoreja in v kateri cvete poljedelstvo. (Konec.)

Tečno in pravilno krmljenje, primerno goriki hlev, dobro nastiljanje in čedno snaženje ter pristo gibanje v svežem zraku so najglavnejši in najprvi pogoji za umno vzrejo telet. Zapomnite si to, koroški rojaki!

Kako je treba rediti telice? Kar se zamudi pri odreji mlade živine v prvem letu, to se ne more kasneje nikdar popolnoma popraviti. Mlade junčke morate po odstavi vsaj do prvega leta tečno krmiti, t. j. zraven sena in trave jim dajate tudi ovs. S telicami pa je glede krmljenja malo drugače postopati; nje je treba samo do 7. meseca prav tečno krmiti, a kasneje jim je dajati slabše klaje, to se pravi, v tem času jim je oves popolnoma odtegniti.

Telice imajo kasneje koristiti prvič z mlekom in drugič s tem, da se rabijo kot plemenske krave. Zato jih morate tako odrejati, da postanejo dobre za oba imenovana užitka. Po odstavi jih krmito prav dobro vse dotlej, dokler ne navršijo 6 do 7 mesecev; dajate jim seno, rezanico, travo, pašo, korenstvo in oves. Nad pol leta stare telice pa začnite polagoma privajati manj tečni klaji. V tem času pokladajte le seno ali otavo, suho deteljo, slamo, pleve, korenstvo in travo; po letu jih seveda pasite. Ali sama paša jim ni dosti, na vsak način jim je dati zraven tudi v hlevu suhe krme. S takim sicer dosti obilnim, toda ne pretečnim krmljenjem začne se dobro razvijati vime, a isto je vendar poglaviti pogoj, če si hočete izrediti dobre molznice.

Ako nimate pašnikov, puščati morate telice vsak dan v ogradi, kjer se lahko po volji naskakejo. Da morate skrbeti za snago na koži in za dobro nasteljo, to je samo po sebi razumljivo.

Skrbite za to, da se telice prezgodaj ne gonijo. Če pripuščate enoletne telice, tedaj zaostanejo iste v rasti ter rodé slabotna, majhna, malovredna teleta. Torej jih ne rabite pred dovršenim poldrugim letom za pleme. Da se ne začnejo prezgodaj goniti, to dosežete, če jih razločite, predno so leto stare, od juncev, če jih slabše krmito (oseboto jim ne dajte žita) in če jim privoščite mnogo hoje, bodisi na pašnikih ali v ogradah. Sploh pa moram še to povedati, da rodovitnosti prav nič ne škoduje, čeprav bi nekoliko pojanj prezrli. Telice bi postale šele tedaj neplodovite, ko jih ne bi vodili k biku prej, predno niso 2½ do 3 leta stare. Če vam je le količkaj mogoče, uravnajte stvar tako, da skoti telica prvokrat ob zeleni krmi. Sveža

klaja vpliva namreč najbolj na razvijanje vimena, a dobro razvito vime je vendar prvi pogoj za dobro molžo. Ko se je telica ubrejila, držite in krmito jo še nekaj časa ravno tako, kakor pred plemenitvijo. No, kasneje, ko začne sad rasti, pa jo je treba tečneje krmiti, kakor sem navel že prej za plemenske krave.

Kako je oskrbovati in krmiti mlade junce? Pri juncih morate gledati, da se v enomer dobro razvijajo, torej jim dajate vsaj do dovršenega prvega leta zraven sena, trave in paše tudi ovs. Za telice pa sem prej omenil, da se jim oves v 6. ali 7. mesecu odtegne. Torej je pri krmljenju telic in juncev precejšnja razlika. Za pleme ali za vožnjo namenjenemu juncu dajate dnevno do dovršenega prvega leta vsaj 1½ kilograma ovs.

Junce morate kar najbolj umno rediti. Kar se zamudi pri reji v prvem letu, tega ne morete kasneje nikdar popolnoma popraviti. Tečno krmljenje, kakor sem že prej navedel, dalje redno snaženje, skrb za zdrav, čist, suh, primerno topel hlev, ter slednjič hoja v čistem in svežem zraku so podlaga dobremu in krepkemu razvijanju ter zdravju v obče. Zidovje brez dobre podlage se kmalu podere, a v mladosti slabo glešana žival kasneje slabo raste, nezadostno se razvija ter ne donasa dovolj užitkov. Gospodar, ki zanemarja mlada goveda, ni več umne živinoreje, ali je pa prelen in zanikaren.

Za razplod določenega, nepopravljenega bikiča ne smete držati skupaj s telicami, da se mu ne oživi prezgodaj plemenski ogenj. Preživemu, mlademu juncu vlijete večasi po eno žlico vinskega octa (jesiha), kar tolaži ognjevitost. Razun tega je dobra za to Glauberjeva sol in kafra; 100 gramov te soli in 2 do 3 grame kafe pomešajte med rženo moko, prilijte po potrebi vode, napravite iz tega testo ter ga porinite juncu v gobec, da ga

požre. To morate večkrat ponavljati, ako hočete imeti uspehov. Glauberjeva sol in kafra sta priporočljivi tudi za prevroče telice.

V bližini velikih mest, kjer je goveje meso jako drago in kjer imajo torej tudi pitani voli jako lepo ceno, tam režejo moška teleta izjemno že tedaj, ko navršijo 6 do 8 tednov. Take zgodaj rezane živalice imajo kasneje, ko dorastejo, jako fino in zelo slastno meso, seveda za vprego pa niso taki voli mnogo vredni, ker ostanejo bolj majhni in nežni. No, vam pa ne bi svetoval, da režete (popravljate) že šesttedenska teleta; najbolje je, da jih popravite šele tedaj, ko so pol leta ali celo leto stari. Na ta način si zaredite močne in zrodne vole, katere pitate za mesarja šele takrat, ko so vam nekoliko let delali. Razun tega je vam v kasnejšem času tudi lažje presoditi, ali bo junec dober za pleme (za bika) ali ne, kakor tedaj, ko je tele šele 6 do 8 tednov staro.

Na tem mestu moram še nekaj opozoriti. Vi kupujete često plemenske junce v tujih krajih, ali od domačih grajščakov. To naj prestane. Odrejte si po možnosti sami toliko bikov, kolikor jih potrebujete za vašo okolico. Na ta način vam bo ostalo mnogo denarja doma, katerega pošiljate zdaj v tuje kraje za drage plemenske bika.

Kupi se Andr. Einspielerjev

„Slovenski prijatelj“

vsi letniki skupaj, ali pa tudi posamezni. Ponudbe samo pod naslovom: „Prijatelj“, poste restante, Ljubljana.

Služba cerkovnika in organista

se odda do sredi decembra na Vratih, pošta: Unterthörl. Znanje slovenskega in nemškega jezika potrebno. Prošnje na: „Farni urad“, Vrate.

Trgovina z železnino „MERKUR“

P. Majdič

Na debelo.

Celje

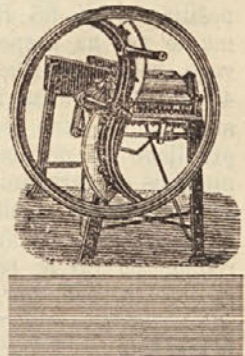
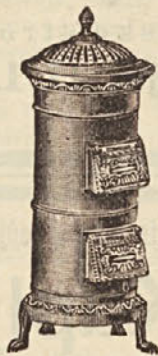
Na drobno.

priporoča svoje bogato zalogo peči, štedilnikov, zlitih in bakrenih kotlov, kakor kotlov za žganje kuhati, razne kuhinjske posode, nadalje poljedelskih strojev, posebno čistilnic in slamoreznic itd.

Lepa izbira raznovrstne kuhinjske posode in oprave.

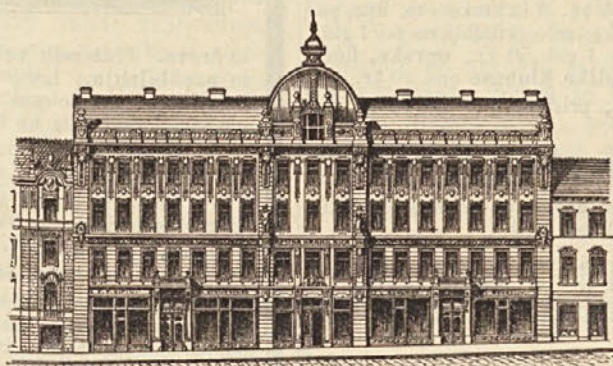
V zalogi so nepremočljive vozne plahte in pokrivala za komate.

Protij ognju in vlomovarnostne blagajne.

Stanje
hranilnih vlog:
nad 20.000.000 K.

Rezervni
zaklad:
nad 700.000 K

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3,

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4¾% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

V zalogi tiskarne Družbe sv. Mohorja v Celovcu so dobili

krasne platnice

za knjigo: „Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini“ od Jern. pl. Andrejka po ceni K 1.— za komad, po pošti 30 vin. več.

V zalogi tiskarne Družbe sv. Mohorja v Celovcu je ravnokar izšel:

Anton Janežičev

nemško-slovenski slovar

(Deutsch-slovenisches Hand-Wörterbuch).

Četrtri, predelani in pomnoženi natis

priređil Anton Bartel.

1905.

Dobiti je tudi

Anton Janežičev

slovensko-nemški slovar.

Tretji, predelani in pomnoženi natis

priređil France Hubad.

Cena vsakemu: mehko vezan K 6.—, trdo vezan z usnjatim hrbtom K 7.20 (po pošti 30 vin. več).

Absolutno zajamčeno pristno mašno vino

priporočal je ljubljanski knezoškofijski ordinarijat vč. duhovščini za nakup pri kmetijskem društvu (zadruzi) v Vipavi zato, ker je pod strogim nadzorstvom župnika-dekana v Vipavi. — Razpošilja se od 56 litrov naprej. Starega vina nimamo več na razpolaganje. Napravili pa smo novega veliko možno izvrstne kvalitete: belo po 40 do 50 kron za 100 litrov loko kolodvor Postojna. — Vino je jako milega okusa, ker je napravljeno po novem francoskem načinu. — Večje množine se zaračunijo nekoliko ceneje. — V zalogi so tudi finejša sortirana vina, kakor kraljevina po 60 K, pinela po 55 K, beli burgundec in laški rizling po 60 K ter stara butelska vina, renski rizling in beli burgundec.

Šunka s kožo, kilo po 1 gld., brez kosti po 1 gld. 10 kr., plečeta brez kosti po 90 kr., slanina in suho meso po 80 kr., svinjski in goveji jeziki po 1 gld., glavina brez kosti po 45 kr.

Salame dunajske po 80 kr., à la krakovske, fine, po 1 gld., iz šunke zelo priljubljene po 1 gld. 20 kr., à la ogrske, trde, po 1 gld. 50 kr., ogrske, fine, po 1 gld. 80 kr. kilo. — **Velike klobase** ena 20 kr.

Slivovka, brinovec, pristen, liter od 70 kr. do 1 gld. 20 kr.

Natorno brinovo olje in brinov cvet liter po 1 gld. 60 kr

To priznано dobro blago pošilja po povzetji od 5 kil naprej prekajevalec in razpošiljalec živil

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Dobri in pridni

hlapci

se takoj sprejmejo na posestvu „Stefanshof“ v Blatu pri Pliberku. Plača 15 do 20 kron, po uporabnosti.

„Goriško vinarsko društvo,“

registrovana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici

ima v svojih zalogah in prodaja

naravna in pristna vina

iz Brd, z Vipavskega in s Krasa.

Razpošilja na vse kraje od 56 litrov naprej.

Vzorke vin pošilja na zahtevo.

Cene zmerne, postrežba točna in reelna.

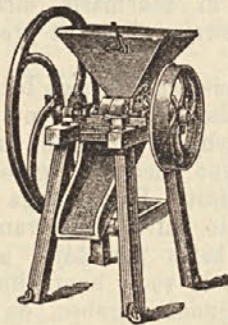
Sedež društva:

Gorica, ulica Barzellini št. 25.

Najceneje usnje za jesen

je dobiti

v trgovini z usnjem poleg gostilne „Kleeblatt“ na Novem trgu v Celovcu.

Stroji za prirejanje krme.

Rezalnica za rezanico in krmo, s patentovanimi ležišči za mažo; tečejo jako lahko in prihrani se moči do okrog 40%; rezalnica za repo in krompir (repico); mlinci za drobljenje in mečkanje; parnice za živinsko krmo, premakljive kotlaste štedilne peči z emajliranimi in neemajliranimi vložnimi kotli, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parjenje živinske krme, repice, za mnoge gospodarske namene itd.; nadalje: mlatilnice, geljne, železne pluge, valjarje, brane itd. izdeluje in pošilja v najnovjši, priznani izvrstni sestavi

Ph. Mayfarth & Comp.

Tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par, na Dunaju, II./1, Taborstrasse 71.

Ilustrovani ceniki zastoj.

Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Zdravje je največje bogastvo! — Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nedosegljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za zunanjo in notranjo vporabo. Osobito odstranjujejo trganje in koljenje po kosteh, nogah in rokah, ter izlečijo vsak glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, urejujejo izmečke, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse bolezni izvirajoče od mrzlice. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in madronu, radi tega ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.

Dobivajo se samo: **Mestna lekarna, Zagreb.** — Radi tega naj se naroča naravnost pod naslovom: „Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 6, poleg cerkve sv. Marka.“

Denar se pošilja naprej ali povzame. Manj kakor 12 steklenic se ne pošilja. — Cena je naslednja in sicer franko postavljeno na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 steklenic) 8 K, 3 ducate (36 steklenic) 11 K, 4 ducate (48 steklenic) 14.60 K, 5 ducator (60 steklenic) 17 K.

Na razpolago imam na tisoče priznanih pisem, katerih mi ni mogoče radi pomanjkanja prostora navesti. Zato navajam samo imena nekaterih gospodov, ki so uporabljali „kapljice sv. Marka“ z najboljšim uspehom, ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretinčič, učitelj; Stjepan Barić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Janko Kišulj, kr. nadlogar; Stjepan Seljanić, seljak; Sofija Vukelić, šivilja itd. itd.

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 6, poleg cerkve sv. Marka.

Ustanovljena l. 1360.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares zajamčeno pristno, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Varstvena znamka.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Prodaja srečk proti mesečnim odplačilom.

Promese izdaja k vsakemu žrehanju.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.